

Aan:
Bestuur Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Postbus 30435
2500 GK Den Haag

*Ter kennisname aan:
de wethouders en inhoudelijk experts van de platforms Financieel
en Sociaal Domein, Andries Kok en Amanda Dijke (VNG),
de heer Heidema (Commissaris van de Koning van Overijssel) en
Hans Steijn (provincie Overijssel)*

Uw kenmerk: -   **Uw brief van:** -   **Ons kenmerk:** 14-2021   **Raalte, 26 oktober 2021**

Onderwerp:
Ontwikkeling kosten Wmo en Jeugdzorg

Geacht bestuur,

VNG Overijssel heeft in 2019 en 2020 de kosten die de 25 Overijsselse gemeenten hebben gemaakt op het gebied van Jeugdzorg en Wmo geïnventariseerd en verwerkt in de bijgevoegde analyse. De inventarisatie heeft betrekking op de jaren 2017, 2018 en 2019. De inventarisatie is door ons gedaan om meer inzicht te krijgen in de ontwikkeling van de kosten op de betreffende beleidsvelden. Het ontbreken van actuele en vergelijkbare cijfers werd door ons als sterk gemis ervaren. Niet alleen in het kader van de eigen, interne, bedrijfsvoering binnen gemeenten, maar zeker ook in de contacten met andere overheden zoals Rijk en provincie.

De inventarisatie laat zien dat de Overijsselse gemeenten in vrijwel de volle breedte en vanaf het eerste begin geconfronteerd zijn met forse en oplopende tekorten op zowel het gebied van Jeugdzorg als Wmo. Het heeft ervoor gezorgd dat de financiële situatie van gemeenten steeds verder onder druk is komen te staan. Vertalen we de uitkomsten van de inventarisatie naar landelijke cijfers, dan komen we voor de Jeugdzorg uit op een tekort van in totaal zo'n € 1,0 tot € 1,2 miljard en voor de Wmo op zo'n € 0,6 tot € 0,8 miljard in de jaren 2017 en 2018. In 2019 lopen de kosten verder op. Juist die cumulatie van tekorten – dus Jeugdzorg én Wmo en dat meerdere jaren achtereen – maakt het voor gemeenten extra zwaar om tot een oplossing te komen.

De resultaten uit ons onderzoek sluiten daarmee goed aan op de uitspraak die de Arbitragecommissie eind mei heeft gedaan in het geschil tussen de VNG en het Rijk over de jeugdzorg. Op basis daarvan moet het Rijk € 1,56 miljard extra betalen aan gemeenten om de jeugdzorg uit te voeren. Eerder constateerde onderzoeksbureau AEF al een tekort over 2019 van € 1,7 miljard. Voor 2022 zijn inmiddels tussen Rijk en VNG afspraken gemaakt over extra geld voor de jeugdzorg.

Het is aan een nieuw kabinet om met een structurele oplossing te komen. De uitspraak van de arbitragecommissie, het eerdere onderzoek van AEF én onze eigen inventarisatie onder Overijsselse gemeenten laten wat dat betreft aan duidelijkheid niets te wensen over.

Maar met extra geld voor jeugdzorg alleen zijn we er niet. Ook binnen de Wmo hebben we te maken met oplopende tekorten. De cijfers over de jaren 2017-2019 maken dat ook duidelijk en de eerste signalen over 2020 voorspellen wat dit betreft weinig goeds. De invoering van het abonnementstarief speelt ons hier ook heel duidelijk parten. De uitvoering van de Participatiewet lijkt inmiddels eenzelfde kant op te gaan. Laten we dat vooral niet vergeten in alle euforie rondom de jeugdzorg. Het is zaak dat we ook op deze onderdelen goede afspraken weten te maken met een nieuw kabinet omdat de huidige situatie voor menig gemeente onhoudbaar begint te worden. Het vinden van een toekomstgerichte en toekomstbestendige oplossing staat daarbij ook wat ons betreft centraal, maar laten we niet vergeten wat het gemeenten sinds 2015 allemaal al gekost heeft.

We vertrouwen erop dat u hierdoor een goed beeld heeft van de situatie bij Overijsselse gemeenten en herhalen de oproep dat u de ontwikkelingen van de Wmo onder de aandacht blijft brengen bij het Rijk en Tweede kamer, zodat ook hier een adequate financiering geregeld gaat worden.

Heeft u vragen naar aanleiding van deze brief of het onderliggende onderzoek, dan kunt u contact opnemen met Jelle Beintema, voorzitter van het Platform Financieel Domein en wethouder in de gemeente Hellendoorn.

Met vriendelijke groet,
Namens het bestuur van VNG Overijssel,

Drs M.P. Dadema

voorzitter

Drs. R.J.P. Willemsen

secretaris